

İade edilerek kayıtlara alınmayan e- faturanın (temel fatura) indirim konusu yapılmamasının uygun olup olmadığı ve Ba/Bs bildirimlerine konu edilip edilmeyeceği

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27192137- 105[Mük.242- 2018/424]-39626
Tarih	03.06.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 27192137-105[Mük.242-2018/424]-39626

03.06.2021

Konu : İade edilerek kayıtlara alınmayan e-faturanın (temel fatura) indirim konusu yapılmamasının uygun olup olmadığı ve Ba/Bs bildirimlerine konu edilip edilmeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; inşaat taahhüt işleri yapan firmanızın düzenlemiş olduğu e-faturaların bazı taşeron firmalarla aranızda çıkan anlaşmazlık gereği tarafınıza iade edildiği, e-fatura formatında kesilen faturaları noter ya da PTT'nin KEP (Kayıtlı Elektronik Posta) kanalıyla red işlemi yaparak kayıtlarınıza almadığınızı ve ticaret hukukuna uygun olarak karşı tarafa bildirdiğinizi belirterek, e-fatura formatında kesilen faturaların muhasebe kayıtlarınıza alınmamasının ve katma değer vergisi yönünden indirim konusu yapılmamasının uygun olup olmadığı ile Ba/Bs bildirimlerinde beyan edilip edilmeyeceği hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edilmiştir.

1- e-Fatura Uygulaması Yönünden Açıklamalar

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun "*Fatura ve teyit mektubu*" başlıklı 21 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında da faturanın; ticari işletmesi bağlamında bir mal satmış, üretmiş, bir iş görmüş veya bir menfaat sağlamış olan tacirden, diğer tarafın isteyeceği ve bedel ödenmiş ise bunun da gösterildiği belge olduğu hüküm altına alınmış ve aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında da "*Bir fatura alan kişi aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde, faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş sayılır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, Vergi Usul Kanununun;

- Mükerrer 242 nci maddesinin ikinci fıkrasında, Hazine ve Maliye Bakanlığının elektronik defter, kayıt ve belgelerin oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafazası ve ibrazı ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması ve düzenlenmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu, aynı maddede Vergi Usul Kanunu ve diğer vergi kanunlarında defter, kayıt ve belgelere ilişkin olarak yer alan hükümlerin elektronik defter, kayıt ve belgeler için de geçerli olduğu, Hazine ve Maliye Bakanlığının, elektronik defter, belge ve kayıtlar için diğer defter, belge ve kayıtlara ilişkin usul ve esaslardan farklı usul ve esaslar belirlemeye yetkili olduğu,

- Mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde Hazine ve Maliye Bakanlığının, tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanması hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, bu şekilde tutulacak defter ve kayıtların kopyalarının Hazine ve Maliye Bakanlığında veya muhafaza etmekle görevlendireceği kurumlarda saklanması zorunluluğu getirmeye, bu konuda uygulama usul ve esaslarını belirlemeye yetkili olduğu

hükme bağlanmıştır.

Bu yetkilere istinaden 19/10/2019 tarih ve 30923 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde elektronik belge uygulamaları ile ilgili düzenlemelere yer verilmiş olup, söz

konusu Tebliğ ile bu tarihe kadar Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi zorunlu olan belgelerin elektronik ortamda düzenlenmesine yönelik olarak yayımlanan tüm Tebliğlerin gözden geçirilmesi, tüm tarafların tek kaynaktan bilgilenmelerinin temin edilmesi ve elektronik belge uygulamalarında bütünlüğün sağlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca, Gelir İdaresi Başkanlığınca e-Fatura Uygulamasından yararlanma yöntemlerine göre Teknik Kılavuzlar yayımlanmış ve bu kılavuzların fatura senaryoları ile ilgili bölümlerinde e-Faturaların düzenlenebileceği senaryo türleri açıklanmıştır. Şu an e-Fatura uygulamasında "Temel, Ticari, Yolcu Beraberi Eşya, İhracat, Kamu Fatura ve Hal Tipi Fatura" olmak üzere altı senaryo baz alınarak fatura düzenlenebilmekte olup, zaman içinde ihtiyaca göre yeni senaryolar eklenebilmektedir.

"Temel Fatura" senaryosunda, düzenlenen faturalara e-Fatura uygulaması üzerinden "red yanıtı" dönülme imkanı bulunmamakla birlikte, 8 günlük itiraz süresi dolmamak şartıyla Temel Fatura İptal Portalı üzerinden satıcının ilgili fatura için iptal talebinde bulunma hakkı vardır. "Ticari Fatura" senaryosunda düzenlenen faturalara ise e-Fatura Uygulaması üzerinden itiraz mahiyetinde, mali mühür ile imzalı elektronik bir belge üreten yapıyı barındıran "red yanıtı" dönülebilmektedir. "Temel Fatura" senaryosunda düzenlenen faturalara e-Fatura Uygulaması üzerinden "red yanıtı"nın dönülememesi ya da Temel Fatura İptal Portalı üzerinden iptal talebinde bulunulmamış olması, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen harici yöntemlerle (noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile) itiraz edilebilmesi imkanını ortadan kaldırmamaktadır. Bir başka ifade ile "Temel Fatura" senaryosunda düzenlenen faturalara Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen yöntemler ile itiraz edilebilmesi imkanı bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, "Ticari Fatura" senaryosunda düzenlenmiş olan faturalara ilişkin olarak alıcıların e-Fatura Uygulaması üzerinden "red yanıtı" dönmemeleri, Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen yöntemlerin, aynı Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen sürede kullanılabilme hakkını ortadan kaldırmamaktadır. Gerek e-Fatura Uygulaması üzerinden "red yanıtı" dönülmesi ya da iptal talebinde bulunulması, gerekse Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen yöntemler ile faturaya itiraz edilmesine ilişkin olarak aynı Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen 8 (sekiz) günlük itiraz süresine uymak tacir olmanın hukuki sonuçlarındandır. Bu süre geçtikten sonra yapılan itirazlar, iptal talepleri ve e-Fatura Uygulaması üzerinden dönülen "red yanıtları", söz konusu faturaların alıcı tarafından fatura içeriğinin kabul edilmiş olduğu sonucunu etkilememektedir.

Diğer taraftan, faturası düzenlenen bir mal teslimini müteakiben, kısmen veya tamamen malın iadesinin yapılması durumunda, ortada mal hareketinden kaynaklı bir iade bulunduğundan, düzenlenecek e-Faturanın iade fatura tipinde olması ve bu şekilde alınan faturaya ilişkin muhasebe kayıtlarının, muhasebe ilke ve kurallarına uygun olarak düzeltme kayıtları ile düzeltilmesi icap etmektedir.

Ancak, başarıyla alıcısına e-Fatura uygulaması üzerinden gönderilmiş bir e-Faturaya konu malların, alıcısı tarafından hiç teslim alınmaması ve stok kayıtlarına hiç girmemesi veya herhangi bir mal iadesi bulunmaksızın sadece hatalı bir fatura olması, alıcısının faturayı kabul etmek istememesi vb. durumlarda, söz konusu faturaya;

- "Temel Fatura" senaryosunda düzenlenmiş olması halinde, Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen harici yöntemlerle veya Temel Fatura İptal Portalı üzerinden yapılan iptal talebiyle,

- "Ticari Fatura" senaryosunda düzenlenmiş olması halinde ise, bu yöntemlere ek olarak e-Fatura Uygulaması üzerinden "red yanıtı"yla

... itiraz edilebilmesi mümkün olup, bu durumlarda bir iade faturası düzenlenmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

İlgili faturanın e-Fatura sistemi üzerinden başarıyla iletilmiş olmasına rağmen, gerçekte bir mal veya hizmet alışı olmadığı halde düzenlendiği değerlendirilen faturaların, muhatabı tarafından kanuni defter kayıtlarına alınma zorunluluğu bulunmamakla birlikte, muhasebe kayıtlarına alınmış olduğunun tespiti durumunda muhasebe kayıt ve düzeltme kuralları dikkate alınarak ters kayıt ile muhasebe kayıtlarının düzeltilmesi de mümkün bulunmaktadır. Söz konusu düzeltme kayıtlarının tevsik edici bilgi ve belgeleri olarak, muhatabı tarafından yapılan sistemsel veya harici itirazlara ilişkin bilgi ve belgelerin, ilgililere ibraz edilmek bakımından muhasebe kayıtları ile birlikte muhafaza ve istenildiğinde ibraz edilmesi icap etmektedir.

Buna göre; temel fatura kapsamında alıcıya düzenlenen söz konusu e-Faturaların bir mal iadesi kapsamında olmadan kabul edilmek istenmemesi halinde, alıcının muhasebe kayıtlarına ... almadan harici yollarla itiraz (noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta-KEP sistemi-) yöntemlerinden biri ile faturaya itiraz etmesi, göndericinin de önce muhasebe kayıtlarında gösterdiği bu faturaları, itiraz üzerine kayıtlarından çıkartması gerekmektedir.

2- Form Ba-Bs Uygulaması Yönünden Açıklamalar

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148, 149 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanarak, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "*Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)*" ile, mal ve hizmet satışlarını ise "*Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)*" ile bildirmeleri yükümlülüğüne yönelik uyulacak usul ve esaslar sırasıyla 350, 362, 381 ve 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile duyurulmuştur.

Söz konusu yükümlülüğün 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde yerine getirilmesinde uyulacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklanmış

olup, Tebliğin; "1.2. Bildirime Konu Alış/Satışlar ve Hadler" başlıklı bölümünün;

- (1.2.1) maddesinde, "*Bildirim mecburiyeti bulunan mükelleflerce, belirlenen hadler çerçevesinde yapılan her türlü mal ve/veya hizmet alış ve satışları, bunlara ilişkin belgenin türüne (Fatura, irsaliyeli fatura, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihaz fişi, sigorta komisyon gider belgesi ve yolcu bileti gibi) bakılmaksızın Ba-Bs bildirim formlarına dahil edilecektir.*",

- (1.2.2) maddesinde, "*Mükelleflerin 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerine ilişkin mal ve/veya hizmet alışları ile mal ve/veya hizmet satışlarına uygulanacak had 5.000 TL olarak yeniden belirlenmiştir. Buna göre, bir kişi veya kurumdan katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet alışları, "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile; bir kişi veya kuruma katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet satışları ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)"nın Tablo II alanında bildirilecektir.*"

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, düzenlenen faturaların belirtilen usul ve şartlarda reddedilmesi ve muhasebe kayıtlarına alınmamış olması halinde, Form Ba ve Form Bs bildirimlerine dahil edilmesine gerek bulunmamakta olup, bu faturaların muhasebe kayıtlarına alınması halinde ise Form Ba ve Form Bs bildirimlerine konu edilmesi gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026